

ژماره ی یه که م 4/ Jan/ Feb 1994

دهرینه ر: کومه نه ی کوردستانی له نیسکیستوونا

بنه مائه به کی هه لکه وتوو له

جیهانی وه رزشدا

«نامه کردنی ج. هاشمی»

یه کێک له بنه مائه کورده دانیشتوووه کانی شاری نیسکیستوونا که له بواری وه رزشدا هۆی شانازی گه له که مانه بنه مائه ی کاک «عه لی عه سکه ری خوسره وی ی گۆران» ه. له ژیر چاره دیری باوکیکی دلسۆز، مناله کان توانیوانه کوئی خه لات و مه دالیا و دیپلۆم که نیشانه ی چالاکیانه له لقی فووتبال و کاراته و تایکواندۆدا کو که نه وه. کاک عه لی عه سکه ر که باوکی پینچ مندالی وه رزشکاره و خه لکی گه وره ترین شاره که ی کوردستان، واته کرماشان شاری نه وین و خوشه ویستی، شاره که ی شیرین و فه رهادن، له باسیکدا ده ئی: «بۆیه وه رزشمان هه لبژارد چونکوو ریکوینکی تیدایه بۆ مندال. مندال له خراپه دور ده خاته وه و لاشه و رۆج و میشکیان توانا و به هیز ده کا و ده یانکاته داهاتوو سازه کانی کومه لگا و نیشمانه که مان.» بۆل 13

سه ر وتار

«دهسته ی نووسه ران»

خوینهری به ریز

ئه م گوڤاره ی که له به ر ده ستدایه له لایه ن کومه نه ی کوردستانی له شاری نیسکیستوونا دهرده چیت، ئه م کومه نه یه له سالی 1985 پیکهاتوووه و هه تا ئیستاش به رده وامه له سه ر چالاکیه کانی و چه نده ها کاری چالاک و به سوودی کردوو، بۆ نمونه کردنه وه ی قوتابخانه یه که له باشووری کوردستان له گوندی خه له کان. بۆل 12

راسیزیم چیه؟

«نوسیته ی حه یده ر هاشمی»

ئه ورۆکه له و دنیا یه ی که مروڤ به زانیاری خۆی وردیله ترین به شی گه ردیله یه که ده ناسی و له ناخی ده ریاکان و بنی ئاسمانه کان ده کوئیته وه، ده بینین هه ندی پۆل و تاqm به ره گه زی خۆیان شانازی ده که ن و به هه له تی له پری خۆیان هه ندی خه لک بریندار ده که ن، ده کوژن و ده سووتین. یه کێک له رووتترین و به سامترین وشه یه که بۆ له رزۆکی ولاته ئوروپاییه کان راسیزمی نه ناسراوه. وه که ده بینین ئه م درمه به ره به ره په ره ده ستین و گیانی گه ئی مروڤ ده خاته مه ترسییه وه. کاتی مروڤ هه ست به سستی و ترس بکا، کاتی ئاسایشی ئاده میراد هه ره شه ی ئی کری، تیشکی یه کگرتن ده که ویته ترووسکه ترووسک و بیگانه که له ریزی په نابهر و کوچه ر و دالده خوازه کانه وه ده بیترین ده که ونه به ر تالی و توونی. هیزی و له م کومه لگایه نه دا هه یه که به ئه نقه ست ئه م ئامانجه په ره پیده ده ن. بۆل 12

له لایه ره کانی ترا:

- * کورته هه وال
- * هه ستی ده روون
- * کریسمه س له سویددا
- * خشته ی وشه یه کبره کان
- * هه ندیک زانیاری له سه ر ولاتی سوید
- * هه ندیک زانیاری له سه ر کوردستان

هه نديك زانباري له بهر ولايتي سويد

ناماده كړنې تارا

نيوانيان له گه ل وولاتي نه رويج دا كه دريژايي ۱۰۰۰ ك.م. يك وپانتيای ۱۰۰ ك.م. يك ده گرتته وه.

ولاتي سويد، په كيكه له وولاته ناسراوه كاني ناوچه ي نه سكه ننداقياي نيو نه وروپا، جواني سروسنه كهي، شويته جوگرافيايي كهي، له گه ل نوري رووبار و گوماوه كاني، كه پانتيای ۳۶۰۳۶ ك.م. ي نيو وولاته كهي گرتوته وه. يان نه وه ي كه پتر له نيوه ي گشتي رووبه ره كهي ۲۳۷۰۰۰ ك.م. ي واته ۵۷.۷ % به دارستاني چر و سهوز و جوان دايوشراوه.

دريژايي هه نديك له رووباره به ناوبانگه كاني سويد

Klarälven	720 km
Mounioälven-Torneälven	570 km
Dalälven	520 km
Umeälven	460 km
Luleoälven	450 km
Angermanälven	450 km
Kalixaälven	430 km
Ljusnan	430 km

هه نديك له كيوه به رزه كان سويد

Kebnekaisa	2111 m
Sarektjåkka	2089 m
Slitelma	1860 m
Sylarna	1860 m
Åreskuten	1463 m

هه نديك له دورگه كان

Gotland	3 001 km2
Öland	1 334 km2
Orust	346 km2
Hisingen	192 km2
Värmdö	180 km2
Tjörn	147 km2

هه نديك له گوله كاني سويد

Vänern	5 585 km2
Vttern	1 912 km2
Mälaren	1 140 km2
Hjälmaren	484 km2
Storsjön	456 km2
Siljan	354 km2
Tometrk	322 km2

پانتيای گشتي چوارگوشه ي سويد به ۴۹۶۶ ك.م. ناسراوه، كه له راستيدا ۱۰۹۲۹ ك.م. ي زهوي هه يه و دانيشتواني نزيكهي ۸۶۴۱۱۹ كه س ده بيت. جياوازي سويد له ولاته كاني تري نه وروپا نه وه يه كه سويد له سهر شيوه يه كي لاكيشي دريژ هه لکه وتوه، باكووري تا باشووري ده گاته ۱۶۰۰ ك.م. له كاتيكا له سهر باري پاني پتر ني يه له ۵۰۰ ك.م.

نزيكهي سني لاي خاكه كهي به ده رياكاني نوسرشون بوتن هاويت و نولاندس ها و له ولاشه وه به بوتن ويكن و كاتتي گات گيراوه. هه ريوه ي ش پتر له ۷۶۰۰ ك.م. پوخ ده رياي هه يه و بوي بوته يه كيك له هه ره نيمه نه جوانه كاني ولاته كه به گشتي و نه و شاننه ي پوخ ده رياكلان به تايبه تي، جگه له وه ش بوته سه رچاوه يه كي داها تي نابووري گرتگ و هاويته هه واريكي به رفراواني هه ميشه يي رازاوه ش بويان.

له باري نيداريه وه، سويد به ۲۴ پاريزگا و ۲۳ نه نجومه ن پاريزگا و ۲۴۸ كوژمون (بلديه) دابه شكاراوه. بوي بيانيه كانيش له ۱۳ پاريزگا به ريوه ده برتت. كه كوژميته ي ليكوژمينه وه كردن له سه ركاروباري په نابهران هه يه و به ناوه نديكي گشتي به ستراونه ته وه.

شاياني باسه كه سني يه كي هه موو دانيشتواني سويد خزاونه ته سني شاره قه شه ننگ و ميژووييه ناسراوه كه ي مالوژ يوته بوري و ستوكهولم وه. هه ر چه نده ناووه واي باكووري سويد به به سته لك و زوقم ناسراون كه چي له گه ل نه وه شدا شوييني سوود وه رگرتنه بوي سه يرانگا و ياريكردن و پيش بركتي جزواوجور سه ره راي داها ته نابووريه كه ي شاخه به رزه كاني وولات ده كه ويته ناوچه كاني باكوورو سه ر سنووري

كورت هه وال

* ديسانه وه ده ستي شه لان به خويني تيژوري كوماري نيسلامي كه و ته كار و كوته خه باتگيريكي تري كورد له ده ره وه ي و لات پيوه بوو. نه مجاره كاك كامه راني هيدا يه تي كه ساله هاي سال له چياكاني كوردستاني روژه لات بوي كورد و كوردستان خه با تي كردوه و نيس ته دانيشتوي ستوكهولم له ريكه وتي ۹۴/۰۱/۱۷ به هوي بومبيكي نامه ييه وه ده ست و روومه تي تي كچوو.

* كوردنيكي په ناخوازي خه لكي كوردستاني باشوور له سويدا به ناوي تالان موحه ممه د كه له پيشدا ده مي خوي ته قه ل دابوو له ريكه وتي ۹۴/۰۱/۰۹ له شاري نيسكيلستونادا خوي هه لواسي.

خشته‌ی ونه به کبره کان

داده: حیدر هاشمی *

ناسویی:

- ۱- جوگه ، چوم- ژنان چاوی پی ده ریژن.
- ۲- دهرس- ده نگیکه وهك دهنگی شکاندنی دار و برژاندنی بریشکه له سهر ناگر.
- ۳- گه وره- خول و زیخ
- ۴- خهوش گرتنی شتی شل به شتیکی چنراو
- ۵- که رتی شت، قوماش- گیانداریکی خشوکه
- ۶- پییتی ناخری شه ن هه لگره- کورته ی نیمه
- ۷- چه وری- خال، نوخته ۸- جگه ره
- ۹- بهرد- تالان.

9	8	7	6	5	4	3	2	1	
ئ	ک		ر	ا	ب	و	د	ر	1
ه	ج	ر	ق		ه	ن	ا	و	2
		و		چ	ل		ل	ز	3
ق		و			ا				4
و		م		ه	ج	ا	ا	ک	5
خ		ه			ن			ه	6
ه		ئ			ن	و	و	ا	7
				ر	ر	گ	س	س	8
و	ا	ب	ه	ج					9

نه ستوونی:

- ۱- گوله به پوژه
- ۲- ماسیبه کی زه لامي ده ریاییه که به گه وره ترین گیانله بهری ده ریایی ده ژمیردی - خونیری
- ۳- نوم، بزر- پرشهی مانگ و روژ که له بهر هه تاو نه بریسکینه وه، پریشکی ناگر
- ۴- برووسکه ی ناسمان
- ۵- یالی کیو- نه گریجه، قز
- ۶- قین- جیناوی به که م که سی تاک
- ۷- ده موچاو
- ۸- کیژ، که نیشک- نه و گه رمیبه ی به هوی نه خوشیبه وه له نه نداسی گیاندارا په پیدای نه بن- گیانله به ریکه جووتی پی ده کروی
- ۹- له نامرازی په یوه ندی- جزره ده نگیکی قه به ی به رزه له سنگه وه دیته دهره وه.

هستی دهر وون

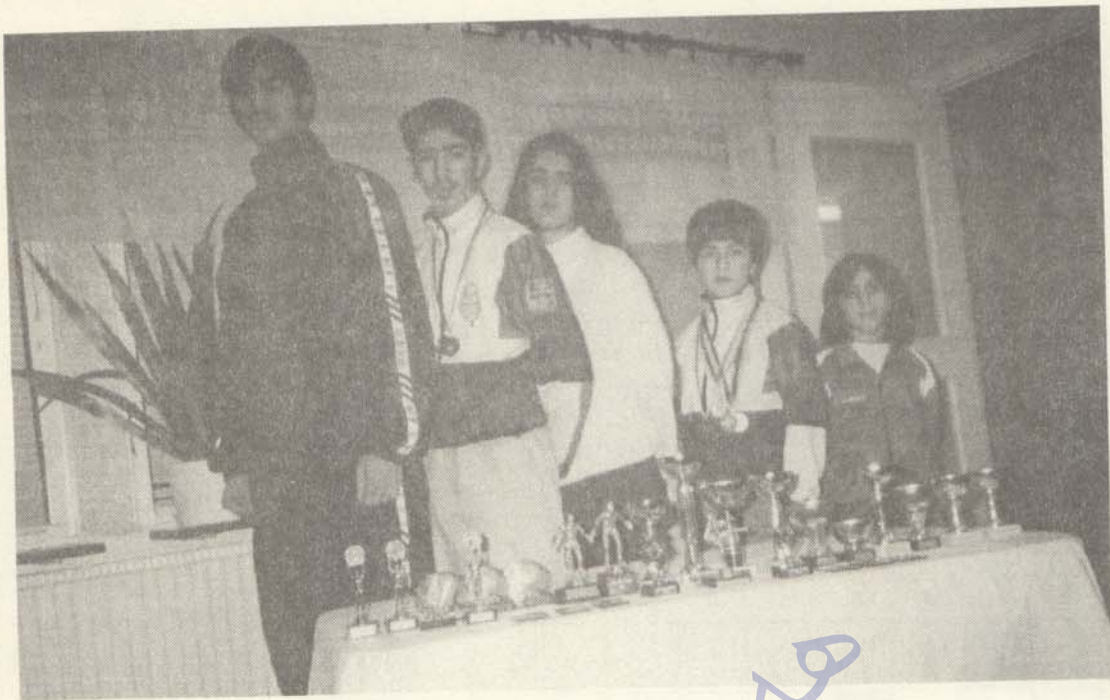
هزینی: دهریا

هاورئ وهره با بروین
 کوله باری کوچ
 له سهر شامان بنیین
 نه م مردووخانه ی تیای ده ژین
 غه مگیکی کردین
 مات و حه زین
 هه تا که نگی کز و په شیو
 تا که ی مات و خه م له سهر لیو
 ژبان هه وول و گوژانه
 یان سهر که وتن یان دوژانه

خوشه ویستم
 نه شکوفه ی باغی ژینم
 هیوا و ناوات و گر و تیم
 شه و هات و دنیا
 چارشینوی ره شی
 به سهر ا کیشا
 شه و ویکه و تاریکه شه و
 کز و غه مگیکم
 لیم براوه خه و
 موی کز و مات
 له بیکه سی و هه ژاریلدا
 کپکپی شین ده کات
 منیش نه ونه مای خوشه ویستیت
 له ناخی دل و هه ناوم
 تیرو ده که م
 به فرمیسه که سویره کافی چاوم

(خپوه تگابه کی ته لبه ندی ناسندرک
 ۱۹۸۶-باشووری نیراق)

بڼه ماله يه کي له لکه وتو و له جبراني وهرزندا

نيستاش سه رنجتان بو وتو ويزر له گه ل تازه لاره
وهرزنده کاره کان راهه کيشين:

نيوان ته مهنی ۱۲ تا ۱۴ سالان جامی پاله وانيتی ته م لقه يه م
وهرگرت. سن سالیسه له لقی زوراندا چالاکم.
خه لاته کان: ۲۰ مه دالی زير و زيو و برونز.

***ده کړی توش کورته يه کي باسی خوتمان بو بگيرته وه؟**
- من ناوم «مازیار» ه و ته مهنم ۹ ساله و دور له نيشتمان
له دايک بووم. ماوه ی سن ساله له لقی زوراندا تیده کوشم.
توانيم له هه و لاین پيشبرکيدا که له نوکتوبری ۹۲ له شاری
سویدرته لیا به پيوه چو له کيشی ۲۸ کیلودا مه دالی زير
وهرگرم و دور جاريش له بهر به کارهينانی ته کنیکي باش
خه لاتم وهرگرت. سن هه روه ماوه ی سن ساله له لقی
فووتباليشدا چالاکم و له سالی ۹۱ مه دالی زير و له سالی ۹۲ دا
مه دالی زيو به ده ست هيناوه.

خه لاته کان: ۱۷ مه دالی زير و زيو و برونز له زوران. ۲
مه دالی فووتبال و ۲ خه لاتی له ناسابه در «فوق العاده».

نيسته نوره ده گاته خوشکه بچکوله ی ته م قاره مانانه:

*** قاره مانه بچکوله تو باسی خوتمان بو ده که ی؟**
- من ناوم «شیلان» ه و ته مهنم ۷ ساله و له دهره وه ی
نیشتمان له دايک بووم. ماوه ی يه ک ساله له لقی زوراندا
چالاکيم هه يه و ۲ جار پله ی يه که م به ده ست هيناوه و
هه روه له لقی ژيمناستيکيشدا هه لسووراوم.
خه لاته کان: ۲ خه لاتی زوران و يه ک خه لاتی فووتبال:

زور سوپاس ده که ين له م بڼه ماله و ته م قاره مانه
لاوانه و نه وه ش بلين که ته م تازه لاوانه له خویندن و
قوتابخانه دا هه ميشه باشرين و به رزترين پله يان
هه بووه. ناوای سهرکه وتنی تريان بو ده خوازين.

***ته توانی به کورته باسی خوتمان بو بکه ی؟**

- من ناوم «هومایون» ه و ته مهنم ۱۷ ساله و له دايکبووی
شاری کرماشان و دانیشتوی شاری نیسکيلستوونام. ماوه ی
سن ساله له لقی کاراته و دوو سالیسه له لقی تايکواندو دا
چالاکيم هه يه.

***ته توانی باسی سهرکه وتنيکی خوتمان بو بکه ی؟**

- له پيشبرکييه کی سالی ۱۹۹۲ دا له نيوان چه ند شاری
سوید که شاری نیسکيلستوونا. نيشوپينگ و ستوکهولميش
تیدا به شدار بوون توانيم له کيشی ۵۸ کیلودا به وهرگرتنی
مه دالی زير پله ی يه که م به ده ست بينم.
خه لاته کان: ۱ مه دالی زير له تايکواندو و ۲ ديپلومی
تايکواندو و ۳ ديپلومی کاراته.

***ده توانی به کورته باسی خوتمان بو بکه ی؟**

- من ناوم «وما» يه و ته مهنم چواره ساله و له دايکبووی
کرماشانم و نيسته ش له نیسکيلستوونا ده ژيم. ماوه ی حوت
ساله له لقی کاراته و فووتبالدا چالاکيم هه يه. توانيموه
پشتيني سه وزی کاراته و چه ندين خه لاتی فووتبال وهرگرم و
هه ر به رده وامم له سه ر ته م دوو وهرزنده دا.
خه لاته کان: ۵ خه لاتی فووتبال و ۶ ديپلومی کاراته.

***ده توانی پوخته يه کي باسی خوتمان بو بکه ی؟**

- من ناوم «بابه ک» ه و ۱۳ ساله و له دايکبووی
کرماشانم. ۷ ساله له لقی کاراته دا تیده کوشم و پشتيني
قاوه ييم هه يه. له پيشبرکييه کی سالی ۹۱ ی نيوان شاره کانی
نیسکيلستوونا و ستوکولم و ... له بهر به کارهينانی باشرين
ته کنیک خه لاتی نه و پيشبرکييه که «کوته ل» يک بوو. وهرم
گرت. له پيشبرکيی سالی ۹۲ ی ولته کانی سکاندینافيا. له

بەر و تار

مه به ستیگی تریش له چاپکردنی گۆناره که بریتی بو له شهوه که لاههکان بایه خ بدنه به نووسین و لیکۆلینهوه له سهه ژبانی خویمان و لاههکانی تر و له ریگی په یوه ندیی روژانه وه دهوری که سایه تی و رۆلی کولتووری خویمان ده ریخن. پرۆژه که مان له لایه ن ئیداره ی مه هاجرینه وه هه لێژیدرا و بریاریان دا که یارمه تی ئابووریمان بدنه. گۆناره که سالی چوار جار دهرده چیت به لام هه ولیش دهری سالی شهش جار دهر کرئ. ژماره ی داهاتوو له مانگی ئه پرل دهرده چیت. هه ر له بهر شهش کۆمیته یه ک پیکهاتوو (دهسته ی نووسه ران) که گۆناره که به ریوه دهبه ن. ئیمه له هه مو کورده کان داخوازین که هاوکاریمان بکه ن. هه ر که سینک به ره م و نووسینی هه یه ده توانی بینیری بۆ شه وه ی له گۆناره که دا بلاوی بکه ینه وه. هه روه ها خه لکی بیانی تریش ده توانن به سویدی بابه تمان بۆ بنێرن. به هیوا ی یارمه تی هه مو لایه کین.

- له بهر هۆی ئابووری نه توانراوه تا ئیستا گۆناریک دهر بکرئ، شه مه په که مجاره که گۆناریک پیک دیت.
- له ناو سالی ۱۹۹۳ دا پرۆژه په کمان ئاماده کرد بۆ داواکردنی یارمه تی ئابووری له دائیره ی مه هاجرین و په کیک له خاله کانی پرۆژه که چاپکردنی گۆناریکی وه رزی به کوردی- سویدی بوو. ناوه یۆکی گۆناره که دیاری کراوه که بریتین له:
- ۱- کاری هاوپه یمانی
 - ۲- خه بات دژ به ره گه زیه رستی و راسیزم
 - ۳- گپروگفتی لاوان، وه ک نارکوژتیکا و ئایدن
 - ۴- EG- EU
 - ۵- هه لێژاردنی گشتی له سوید.
 - ۶- روودانی روژانه و کورته خه بهر.

بروا دژ به بروا بهس نییه و ده بی به گویره ی بۆچوونیکی کۆمه لایه تی و رامیاری و ئابووری به ره لستی بین، جا بۆیه خه باتی دژ به راسیزم ده بی بینته خه باتیک بۆ په کسان و به رانبه ریی ئابووری و کۆمه لایه تی و رامیاری بۆ چینه جوړاو جوژه هه له ت پندراوه کان. به هیوا ی شه و روژه ی خاله رهش و بۆگه نه که ی ره گه زیه رستی له ته ویلی ئاده میزادا بسپریته وه.

راسیزم چیه؟

ناخز شه بیروکه په چیه و له کری و که ی سه ری هه لدا؟ پێشکه ی راسیزم یان ره گه زیه رستی که له وشه ی «راس» واته ره گه ز وه رگپراوه، له قه رنی ۱۸۰۰ له ئوروپادا به سه رچاوه یه ک له زانستی گه شه ی داروین که وته جموجوله وه. بناغه ی شه م تیورییه له سه ر جیاواری جین و ره گه زه جوړاو جوژه کان چرو ی کرد، واته به گویره ی شه م بیره کونه په رستانه و دژه زانستییه سه روست له سه ره قاره ره گه زه کانی نایه کسان، واته په کیک بهرز و په کیک شه م دروست کردوو، جا بۆیه ره گه زیه رسته کان ره گه زی خویمان به بانتر و والا تر ده زانن و چین و ره گه زه کانی تر به سووک و پێترخ داده نین و وه ک باله خانه په کی ئیده ئۆلۆژیک چاو له راسیزم ده که ن به مه بهستی حوکمرانیی چینه که ی خویمان به سه ر تا قمی تر دا.

نه سپی له رهش به مێشکتره و نه سوور له سپی درنده تر. شارستانیتی، پێشکه و تن، زانست، ته کنیک و فه رهنگی بهرز مپراتی تایبه تی ره گه زیک نییه و پاشکه و تن له هه ر شوین و ولاتیکیدا به هۆی شه می داگیرکه ران و شه و فه رمانه وایانه په که له قوراو ماسی ده گرن.

ره گه زیه رست ته نیا ره گه ز و رهنگی پنیست ده بینی و گوئی ناداته هچ شه تیکی تر، قسه یه کی له سه ر په نابه ره سپیه کان نییه و ته نانه ت پنی وایه ولاته که ی سپیه نیستی زۆرتری پتویسته. به لام له سه رده میکدا که دیوه زمه ی بیکاری و بنیشی و بپیاره یی بال به سه ر هه ر لایه کدا ده کثن و ولات ده که ویته ته نگوچه له مه ی ئابوورییه وه، هه ر یاسایه ک پێشیل ده کرئ و ته نیا رهش یان سوور ئاماژه نییه، به لکوو هه ر بینگانه و دهره کییه ک به سووک چاوی ئ ده کرئ و هیرش ده بریته سه ر هه ر هه نده رانییه ک و ئیتر بیر له وه ناکه شه وه که هه ر شه وه هه نده رانییه بوو که تا دوینی گلاوترین ئیشه کانی چینه جین ده کرد و سووته مه نیی ماشینی پێشکه و تنی ولاته که یان ئاره قی شه م هه نده رانییه بوو. بیر له وه ناکه شه وه که ناسۆری برینه که یان بینگانه و بیانی و هه نده رانی نییه به لکوو زامه که له شوینیکی تره وه یه.

راسیزم گریدراوی چه وسانه وه ی ئابووری و رامیارییه و پتیه ندی له نیتوان بارودۆخی کۆمه لایه تی و ئابووری و ره گه زچیه تیدا هه یه. جا بۆیه ره گه زیه رستی نابن ته نیا وه ک ئیده ئۆلۆژییه ک خه باتی له گه لدا بکرئ، ته نیا به ره ره کانی

کریسمس له سویدا

«ناماده کړنې: حیدر هاشمی»

گه لى سویدی وه که هر نه ته وه په کی تر بۇ خوی خاوه نى دابونه ریتی تابهت به خوی ته کی که له سرده می کونه وه سرچاوه یان گرتوه. هیندیکیان بڼه مایان ده گرتتوه بۇ سرده می پیش له نایینی مه سیح و هیندیکیان له ناخی چینى وه رزیزر و کشتکاروه سریان هلداده. به لام ورده ورده پاش بلاوونوه و نایینی مه سیح هم دابونه ریت و جه ژانه به رگی نایینیان پوښیوه و هیشتاش هر به شادی و خوشیوه پیروز ده کړن. په کی که له و جه ژنه پیروزانه جه ژنى کریسمه سه که سویدییه کان پنی ده لاین یوول (jul). هم جه ژنه که بۇ بیره ورپی له دایکبونی مه سیح پیروز ده کړن په کی که له جه ژنه هره به ناوبانگه کانی هم ولاته په. ره چه له کی هم جه ژنه ده گرتتوه بۇ سرده می پیش له مه سیح که خه لک له تاریکترین و سارترین مانگه کانی سالدا جه ژنیان ده گرت.

په کشه مە ی ئادقینت

همه ورژکه چوار هفته پیش له دایکبونی مه سیح خه لک ورده ورده جه ژن و شادیان ده ست پیده کا و هه تا ساتی له دایکبونی عیسا مه سیح هر چه کشه ممه په ک مومیک هلدکه کن واته نه ولاین په کشه ممه په ک موم و چواره مین په کشه ممه چوار موم ده گرت و به و په کشه ممانه ده لاین «په کشه ممه ی ئادقینت» (نه و ماوه په ی مه سیحیه کان چاوه رپی له دایکبونی عیسا مه سیح = advent) و موم له مومدانى ئادقینت هلدکه کن و نه ستیره ی ئادقینت به په نجره کانه وه هلدکه و اسن. ئیواره ی جه ژنى کریسمه س ده که ویته ۲۴ مانگی دیسامبره وه. له کاتی جه ژنى کریسمه سدا سویدییه کان دابونه ریتی تابهت بیان هه په. دیاری و دارکاجی کریسمه س ده کپن و به گلپ و زرق و برق ده پیرازینه وه و به دور په کدا کز دینه وه و خوراکی تابهت ی وه «لووتفیسک» (lutfisk), ژامبون, نانی زه نجه بیلی و ئاونه واتی کریسمه س ده خون. زورچار له بڼه ماله که دا په کی که خوی ده کاته بابانوئیل و دیارییه کان دابه ش ده کا. پشودانی کریسمه س هلیکی له باره بۇ سردان و هاتوچ له گه ل خزم و خویش و برادره کان. قوتابخانه و فیرگه کان له دوروبه ری ۲۰ دیسامبر تا ۱۰ ژانقییه داخراون و روژی ۲۵ و ۲۶ ی دیسامبر روژی پشودانی گشتیه.

لووسیا

روژی ۱۳ ی دیسامبر لووسیا (lucia) که ژنکی پیروزی کاتولیکه کان بووه پیروز ده کړن. لووسیا خاتوونیکه که تاجه مومینه په کی له سره و له تاریکترین کاتی سالدا به به رگی سپی دئ و روونکی له گه ل خوی دینن, به دوری لووسیا شه وه کیژ و کور که به رگی سپیان له به ردا په له گه ل په ک دوو بابانوئیل به رگ سوور دین و ئیسترانی تابهت ی ده خویش و نه و شاهنگه پیروز ده کن. لووسیا له ماله کان, باخچه ی منالان, قوتابخانه کان, فیرگه کان, کارگه کان, کارخانه کان و ... جه ژنى ده گرت و به موم و شیرینی و قاوه و گورانی روونکی ده به خشیته تاریکه به ره به یانی زستان. نه و روژه کاروباره کان دناخرین.

سالی نوی

چه ند روژ پاش له جه ژنى کریسمه س جه ژنى سالی نوی دئ. خه لک ئیواره ی پیش نه سالی نوی واته ۳۱ دیسامبر

(Nyårsafton) و هه وه لی ژانقییه واته روژی سالی نوی (Nyårsdag) جه ژن ده گرن. ۳۱ دیسامبر وه که روژی شه ممه حیسابی بۇ ده کړن به لام روژی په کی ژانقییه روژی پشودانی گشتیه. په کی ژانقییه به رانه ره له گه ل ۱۱ ی به فرانبار.

سینزده به دور

سینزده روژ پاش ئیواره ی کریسمه س واته روژی ۶ ی ژانقییه پشودانی گشتیه و له و روژه دا جه ژن و شایبی کریسمه س کوتایی پیډن. هم جه ژنه بیرخستنه وه و نه و سپاوه زانایه په که چوون و سریان له مه سیحی ساوای تازه له دایکبونی دا. زور له سویدییه کان داره خه ملیوه که ی کریسمه س هه تا ۱۳ ی ژانقییه واته روژی کنوت ده هیلنه وه. (سرچاوه: زانیاری له سر سویدا)

هیندیك زانیاری له هر کوردستان

«ناماده کړنې تارا»

کوردستانی نیشتمانی گه لی کورد که دابه شکاروی ده ستی نیمراتوریه ده سه لاتداره زورداره کانه. به هوی باری حیوپولیتیکی گرنگی کوردستانه وه, داگیرکه ران هه رگیز بواریان نه داوه له ژیر ده سه لاتیان نازاد ببن, تا پیش جه نگی جیهانیی په که م له سالی ۱۶۳۹ اوه کوردستان کولونی ژیرده ستی هه ریدو نیمراتوریه تی عوسمانی وسه وه په کان بوو, به لام پاش پیشلکردنی ناوه ریکی په یمانی سیفر له کوتایی جه نکله که ده بوو ده ولت بۇ ناوچه کانی کوردستانی ژیرده سه لاتی عوسمانیه کان دوست بکرایه, نه وه بوو کوردستان جاریکی تر دابه ش کرایه وه له نیوان ده ولت ته کانی تورکیا و ئیران و عیراق و سوریا دا نه وه ش بئ گوئ دانه ویست و خواستی نه ته وه ی کورد خوی.

پووبه ری گشتی خاکی کوردستان, به پنی زور سرچاوه ی باوه ر پیکراوی په سمی وگه لیبی, (له گه ل نه وه شدا که هه موان ده زانن سرچاوه ی خودی ده ولت ته داگیرکه ره کان یان زورکه مه, یان جینگه ی باوه ری گه لی کوردستان و ده ستگا جیهانیه کان نی یه), واده ژمیریت که نزیکه ی ۵۰۰۰۰۰ م. و ژماره ی دانیشتوانی کوردستان به ۲۰-۲۵ ملیون که س دیاری ده کړن, له نیو نه وانه شدا نه ته وه کانی جگه له کوردیش ده ژمیریت.

پاش ده یان شوپش و پاپه رینی به رفراوانی گه لی کوردستان دژ به داگیرکه ران و نه وگورانکاریه گه وراوه ی له جیهانی کوتایی سه ده ی بیستم دا پوویداوه, سه دان گه لان نازادی خوین وده ده ست هینا, که چی شه ری قه لاجو کردنی (جینوسایدی کوردستان به دریزایی ده یان ساله دریزه ی هه په و چه که کیمیاویه قه ده غه کراوه کانیی له دژ به کار هیناوه, وه که له نازاری ۱۹۸۸ له هه له بجه و کوردستان کرا.

SERÎ DEWEY MA DUMANO!

Seri şeley ma dumono.(2)
Bini şeley ma dumono.(2)
En dumoni esparonu.
Ëli wenişt tu mayina leylono.
Mayina leylon kaydonu.
Verya tadon miyon şikono.
Ëli serek muxtarono.(2)
Emon emon emon emon(2)
Here darey tutin biya zeytuni(2)
Marey min to kewt kanuni(2)
Emon emon emon emon(2)
Emon irew tengu roc awonu(2)
Béhdî meğreb mij dumono.(2)
Xeber kewte miyon dewono.(2)
Ëliserek muxtarono.(2)
Qayış eştu xo miyon cimono(2)
Tira yena boyey muxtaronu.(2)
Emon emon emon emon.
Emon emon begem emon.
Begew rayer licye ma bi duzo.(2)
Pira bestyaw cemed buzo(2)
Qasid min to émelsizo.(2)
Begew darey mezelo paweno.(2)
Pori serey xo rişeno.(2)
Awey serey xo ziwa keno.(2)
Viyayey çimon xo kêm keno.(2)
Héwşi begey mi dengizu.(2)
Begem koşe koşe kilawizu.(2)
Ez bag ma monen gulew nergizo(2)
Emon emon emon emon.
Begew ez ad keno ez wéd keno.(2)
Béhdî to mirdenikeno.
Mi va eyi, to va eyi.
Mui sipey kewt mi gileyi.(2)
Seri şeley ma dumono.(2)
Binişeley ma dumono.(2)
En dumoni asparonu.
Pawey to vind heta keyi.
begew ver ber ma xendeqo.
Çim aya may to biteqo.
Nê verda ti kiyera bilequ.(2)
Emon emon emon emon.
Begew sorgul hakim bêimonu.
Qey qed ri zero nêzonu.
Emon emon emon emon.
Begew hayi hayi hayi.
Di ser min to qedyayi.
Hivey min to cira biryayi.(2)
Begew ez niweşey tewerono.(2)
Kermi kewti mi goşono.
May min pi mi, mi ben ziyarono.(2)
Mi erzen Ewlon eshabono.
Alla biqedinu miradonu.(2)

Amadekar: M. Şanlı

REMAYIŞ HETA KOCA TI KI BIREM.

Cay to bewliw, welat to bewliw,
wext to bewliw.
Xo eştişbext zi tenya u wuşk,
Gurey to bewliw, quwet to bewliw,
duşmwn to bewliw.
Remayış heta koca ti ki xo ra birem.
Roşin aşim bewliw, deniz bewliw,
şond bewliw.
Ma vaci ki: en qelebqlık vêren,
xo mexapini.
Biyayış bewliw, êmir bewliw,
merg bewliw.

Tadayox. Z.Ê

TERESI NIQEDINI:

Vengi ma wa şiro pê.
Xayina ri vaji pis.
Zimistani ma beli ki.
Vergani veyşana nas ki.
serd bigirê, germ nêvinê.
veyşanibi, mird nêbeni.
Heqî karkeri eyi weni.
Vergi eyi ma nisilasneni.
Hukmi xo waxî çimisin.
Zinci ra parsin bivisni.
Dehaq û Nemrudi semi.
Werzi terasa xo werşani.
Xenziri talan keni.
Goştî dewic û karkeri weni.
Çi wext waxeni kişeni.
Sinora wexta belikeni.

Z.Ê

XWEDÎ LI MAFÊ XWE DERKEV

Hûn giş agadarin, bê çî bi serê zimanê zikmakî (hemsprjk) li dibistana tê. Em yek xetereke mezin dibînin, ke sîyaseta hukumetê xwendina zimanê zikmakî (ji bo me Kurdî) pir kêm û bê tehm dike. Gelek caran mamoste bûne qûrbana neheqî û nerastîyê. Bê çawa hûn bi xwe, bi qasî hûn dikarin bi karê xwe dakevin û hewl bidin ji bo bi serkewti bin, Mamoste jî tiştê ji destê wan tê, bi karê xwe radibin.

Zimanê zikmakî mafekî mirovayeti ye. Bi rengê ke dê û law dikaribin ji hevdu têbighên, his û çîrokên xwe ji hevdu rê bêjin, rojek li dê û bavan biqewime, keç yan lawên wan li nexweşxanê û cihên din li ber bayê wan rabin.

Hukûmet dibê pere nînin. Başê, perên ji bo xwendina zimanê zikmakî li cem beledîyan û bireveberayetiya dibistanan bi kude derin?

Xwedî li mafê xwe derkev! Ji ciranê xwe re, xelkê dora xwe re, derdê xwe bêj. Ji bîr neke ke bêyî ciranê xwe, hevalên xwe yên kar û rûniştivanên Eskilstuna, tu nikare mafê xwe biparêze. XWEDÎ LI ZIMANÊ KURDÎ DERKEV!

Seyitcan Anter

KURDEKÎ PENABER LI ESKILSTUNA XWE KUŞT

Kurdekî penaber bi navê Alan Mohammed Abdulla, 25 salî û xelkê Mexmur ji Kurdistanê başûr li roja 09-01-94 de piştê 15 roj li nexweşxana Eskilstuna di beşa psikiatriska kliniken de bi çarşev xwe dardadike û xwe dukuje.

Alan Mohammed bi eslê xwe xelkê Kerkuke lê di nav sala 1980 de ji bal hukumeta diktatora Iraqê ji kerkuk hatine derxistin. Alan Mohammed pêş ku bê Swêd li Talin têt girtin û 15 roj li zindan dimîne. Di gel 28 kesê din (ku hemû Kurd bune) li roja 12-11-93 de bi vapor ji Talin têt Swêd û li kampa penaberan a Flen bi ci dibin.

Li gora nuçeyên rojnama Folket, "ji ber ku serlêdana Alan Mohammed a ji bona penaberîyê ji bal invandarverket nehatîye qebl kirin xwe kuşt". Piştê derçûna vî nuçeya di rojnama Folket de peywendî me di gel kampê danî li roja 18-01-94 de em çûn kampê. Ji her çar beşên Kurdistanê zêdetir ji 60 kesên Kurd li kampê hene, ji wana 28 kes Kurdên Feylî ne. Me komcivînek li gel wan pêk hîna. Gelek problemên wan hebun û her waha nakokiyekê nexweş di navber wan û personalên kampê peyda buye. Rewşa wan ji alî psikologi û nefsi gelek xirab be. Di gel berpirsê kampê Christer Uddin de derbarey van poblema û nakokiyande em bi dirêjayî peyîvîn. Her waha em li ser mesela xwe kuştina Alan Mohammed ji sekinîn.

Lê li gora agadarîyên hevalên Alan û berpirsê kampê ta nuha tu bersîvekî ji serlêdana Alan a ji bo penaberîyê ji invandarverk nehatîye, û tu biryarekî jî derheqê derxistina wî de tunebu ye. Dîsan li gor agadarîya wan tu nexweşîyek dînitî a Alan tune buyê. Lê kesî jî bersîva çima Alan devê xwe bi ta û derzî dirutîye? neda. Hindek pirsîyare hene ku ta nuha bê bersîv mane. Ji bo vê yekê ji komîsyonaekî tîbî pêkhatîye û li ser xwe kuştina Alan lêkolîna dike.

DEWLETA TIRK

Pirekek û mêrê xwe, di ber zadan re dimeşîyan.
Wextê gihan ber çem, mêrik ji jina xwe pirs kir û go:
Ev zad bi çi têt çinîn?
Jinik lê veğerand û got:
Bi meqesê têt çinîn.
Mêrik go:
Bi meqes nayê çinîn.
Jinik go belê.
Mîrêk qehirî û jinik avêt nav avê.
Jinik di nav avêde li ber xeniqandinê bu,
hina jî her du tilyên xwe wek meqes tanîn ber hevdu.
Ev jî serok wezîrê dewleta Tirk, Çiler'e.
Waxtî bixenîqe, hina jî dibê meqes.
Gunehê vî di situyê wê de be.

I.H. (bi alîkarîya S. Anter)

KONGRA KOMELA KURDISTANÊ LI ESKILSTUNA

Kongra nohemîna Komela Kurdistanê li Eskilstuna di roja 18-12-93 de pêk hat. Raporên komîta karger ji bal kongrî va hatin pejirandin. Her waha li ser kêmasîyên ku hene bi dirêjayî hat axaftin û bo sala 94 pêşniyarên nu hatin kirin. Ji bona komîta karger ev kesan hatin hilbijartin, Firat Nemrud, Bawê Tara, Yusuf Demirca, Reşid Acar û Hikmet Siwani. Endamên cigir Serbest İmraç, Serdar Aziz. Ji bo revisorî Hazim Kurde û Beşir Aslan hatin hilbijartin. Komîta Karger di civîna xwe a yekamde kar di nav xwe de beş kir.

Serokê Komelê:	Bawê Tara
Sekreterê Komelê:	Yusuf Demircan
Berpirsê Aborî:	Reşit Burhan
Berpirsê	
karên kulturî û werziş:	Hikmet Siwani
Berpirsê peywendîyan:	Firat Newrud

Her waha K.K di civîna xwe a roja 29-12-93 da programa çalakîyan ji bo 6 behan danî ku ji van çalakîyan pêk têt:

- 1- Semînar (rewşa siyâsî û aborî li Kurdistanê başûr
22-01-94 15.00 Lokala komelê
- 2- Şeva bîranîna salvegera komara Kurdistan Mahabad
28-01-94 18.00 Arbyskolan
- 3- Pêşbirka text (Tavle)
5/6-02-94 13.00 Lokala komelê
- 4- Semînar (Kurdên Feylî)
20-02-94 14.00 Parkkällare
- 5- Êvarekî hevdtîne (Träffkväll)
25-02-94 18.00 Parkkällare
- 6- Pêşengah û semînar (Kurdistan ljus)
05-03-94 11.00 ABF, storasal
- 7- Raja jinên cihanê
08-03-94 18.00 Folket Hus
- 8- Civîna endaman
12-03-94 14.00 Lokala Komelê
- 9- Semînar (Helebce û çekên kimyevî)
19-03-94 14.00 Parkkällare
- 10- Dadana agrê Newrozê
20-03-94 18.00 Arbystuga
- 11- Cejna Newroz
6-03-94 18.00 Parken Zoo
- 12- Pêşbireka santranc
9/10-4-94 13.00 Lokala komelê
- 13- Semînar
16-04-94 14.00 Parkkällare
- 14- Cejna yek Gulan
01-05-94 Fristadstorget
- 15- Civîna endaman
07-05-94 14.00 Lokala Komelê
- 16- Êvarekî hevdtîne (Träffkväll)
20-05-94 19.00 Parkkällare
- 17- Seyrangeh
meha 6-94 Sundbyholm

Komîta karger a Komela Kurdistanê li Eskilstuna

BÊKARÎ Û ÇAREYEK DEMEVÎ

Pirsa bêkaryê, pirsêk ji van pirsên yekeme di rojê dewletên Awropayê de, di nav wande dewleta Swed ji cih distêne. Dikanim bêjim roj tûneyî kû radyo û tv ji bo bêkaryê tişkî nebêje, rojname û kovar meqala û nûça nemivîsîne. Her partî û sendîqên henin ji bo çareserkirina bêkariyê, gorî politik û programên xwe pêşniyara dikin.

Li Swêd ne tenê Swedî ji bêkariyê zerar û tadeyan dibînin. Biyanî û dinav wande Kurd jî ji bêkariya heye zerarek mezin û giran dibînin. Em Kurd ne ji derveyî proplama bêkariyê ye.

Tifo, êşa zirav û AIDS çawa ji bo merovan nexweşiyên biolojîk ên mezin in, bêkarî jî wisa ji bo civakê nexweşî ye. Ev nexweşiya bi xwe re gelek nexweşiyên sosyal, biolojîk û psikolojîk tîne. Sosyolok tîkilyên di navbera faşizmê-rasizmê û bêkariyê, doktorên di nexweşxanade kar dikin tîkilyên di navbera hijmarên nexweşa û bêkariyê, psikolog tîkilyên di navbera bêkariyê û hijmarên întiharên an jî hijmarên nexweşiyên psikolojîk, polis tîkilyên hijmarên nûçên kirimînal û bêkariyê bi faktan diyar dikin. Û hemû bi vê yekêrenin: Çuqas bêkarî pir dibe nexweşiyên min di jorde diyar kir, ew ji pir diben. ewletên pêşketî û di nav wande dewleta Swed bi hemû îmkânên xwe yî aborî, teknîkî û zanistayî çima nekarin vê êşa civakî çareser bikin? Teva li van welatanan zêde bûna nifûsê ne pir re û demografya xwedî kareakterek stabile.

Gava merov li îstatîstîkên van welatanan dinaren behemên wanî aborî, bê hinek îstisna, zêde dibe. Bi pêşketina alet, makîne û zanistayên re bêkarî zêdetir dibe. Êdî dewsa karkirî û xebatkaran robot û kompîtir distînen. (Bê gûhman dikanim hinek sedemên din jî ji bo zêdebûna bêkarî diyar bikim, lê wê gavê meqala min wê pir dirêj bibe.)..... Di pêvajoya berhemdayîne de rolê keda mejî dikeve dewsa keda fizîkî. Ji bo vê yekê êdî zanebûnek fireh û kûr ji karkirî kedkiran re divê. Cûdebûna di navbera karkarê û entellektuelan de radişe, yan ji kêm dibe. Di berhemdayîne de ji karkirî dest bi nasir bêhtir, karkirî xwenda rolê dilîzin. Ne tenê struktûrên alet û teknîkan tînen gûherandin, bi wan re struktûrên kedên jî tînen gûherandin.

Diyare bi tîrbîrên tînen stendin ji bo çareserkirina bêkarî, bêkarî kême nabe, her zêde dibe. Di sala 1973 an di li welatên pêşketî %5,4 bêkarî hebû, di sala 1986 an de ev bûye %8,4, îro li wan welatan bêkarî li ser %10 re ye. Li Finladiya bêkarî nezîkî %20 e, li Îspanya yê ser %20 îye, li Swêd bêkarî li dora %10 a dehere û tê. Li Swêd bêkarî di nava biyanî û Swêdyade ne wek heve. Di nava biyanîyade bêkarî çend qata gorî Swêdyada bêtire. Di nava biyanîyê jî bêkariya heye ne wek heve:

Li Eskilstun a (land) gori meha 10 a (1993) de bêkarî %6,7 e, kesên ji derveyî karin %9,3 e, kesên karkirî vî ye sabit (dewamî) tûneye %12,9 e. Teva di destên mi de îstatîstîkên di derhaqa biyanîyê de tûneyî jî, wê bêkarî di navbera biyanîyade çed qata bêtir be, li gorî bêkariya di navbera Swêd ya de heye. Ev îstatîstîka kû ez didim pir tiştê diyar

dike: 1991-92 de kesên hatin li kommuna Eskilstuna bi cih bûnin 219 kesen, ji wan 4 kesan kar dînin, ev jî %2 diken. Ên bêkar 188 kesen, ev jî %86 e. Bêkar ya îro hehe ji ya dema krîza aborî a salên 30 î zêdetir e.

Rêyên çara henin, ji bo problema bêkariyê. Çare ya bingehî û demevî kîmkirina bêkariyê, kurt kirina dema kar e. Divê dema kar ne 8 seat be, lê 6 seat be. Bi vê rêyê nezîkî %25, lazîmî wê ji karker û xebatkaran re hebe. Ev nîbeta jî, ji nîsbeta bêkariya bêhtir e. Êdî berhem li ser bingeha keda mejîyê, zanistî, makîne û teknîkî pir zû pêşde diçe. Aletên di pêvajoya berhemê de ne, di du-sê sala de kevn dibin û dewsa wan aletên nû distîne. Ji bo vê yekê kedkar jî herdem divê zanebûna xwe nû bike û bi pêjde bixe. Di wan seatên ji kar kême dibin de, karker û xebatkar wê zanîna xwe nû bikin û wê herdem bi pêjkevin. Wê bêhtir mal derkeve bazarê û bûhayê mal wê ne pir bilind be. Bêyî kû meaşên xebatkaran kême dibe, wê standartên jiyânê bilind bibe. Lê belê di destpêka tekoşîna ji bo karê 6 seatan xwediyên kar (kardan) û hikûmetên wan welatên pêşketî wê vê yekê qebûl nekin. Em ji bîr nekin ew li dijî tekoşîna ji bo karê 8 seatan ji derdiketin, kû wê demê karkirî rojê 12-14 seatan kar dikirin. Lê dawiyê 8 seat qebûl kirin. Tekoşîna û xwestina ji bo 6 seata destpêkiye.

Ger bi vî awayî here nexweşiyên civakê yê wek narkomantî, dizî, kuştin, fihûşî, nîjanperestî (rasîzîm), alkolistî î hwd. wê zêdetir bibin. Besrafa kû li derman kirin û tedbîr standîna van nexweşyan, meaşên bêkaran û mesrafên sosyalê here, ji kêmkirina dema kar bûhatir e û wê bûhatir bibe.

Kurdên kû li Awrûpa û dinav wande ên li Swêd ji bêkariyê zerarek mezin dibînin. Dibe em jî xwdî tawir bin, li himberî bêkarî. Dema kî kar dakeve 6 seatan li menfata xebatkaran Kurd e jî. Ji bo vê yekê divê kû xebatkaran Kurdan ji bo bi destxistina mafê 6 seata dema kar bixebitin.

Ya dî ger Kurdên li Awrûpa naxwazin li paş demê bibin, dive gor demê xwe biguherînin, ya na li Awrûpa Kurdên biven mîna "cingenên" li Awrûpa-rojhilat. Ji bo me Kurdan çare heye: XWENDIN, XWENDIN û dîsa XWENDIN. Çimkî guherandina struktur û karekterên kedê li gor zanistî, teknîk û teknoloji ye.

Resit Burhan

Bêkarî bi prosenta	1991	1992
Swêdî	2,4	4,3
Bîyanî	6,6	12,8
Yugoslavî	7,6	13,9
Avrupî yê rojhilat	8,7	14,9
Tirk	7,2	13,9
Kesên Ispanî diaxfîn	10,8	17,7
Iranî	15,6	34,6
Afrîkî	13,8	37,5
Kesên Arebî diaxfîn	9,7	42,5

Källa SCB 1992-93, arbetskraftsundersökning

miljone". Ev yeka dide diyarkirin ku her swedîyek endame li çend komela. Belkî di hemû komelan de aktiv nebe li bi dayîna heqê endametiya xwe piştîwanîya karê wê komelê dike.

Ji ber ku em li Eskilstuna dijîn başe ku mirov bizanibe, bê çend komele li Eskilstuna hene?. Belê, 487 komelên qeydkirî û ji sedan zêdetir jî komelên ne qeydkirî li Eskilstuna hene. Komela Kurdistanê li Eskilstuna ji di nav van komelên qeydkirî daye. Gava em li civata Kurd a Eskilstuna binêrin emê bibînin ku çiqas ferq û cewazî di navbera me û Swêdî yan da heye. Em kurd ji çar dewletên dagirker hatine, nexweşîya wan welatan tesîra xwe li me kirîye. Gelek kesan li gora ev civata ku jê hatine şekil girtine. Ji bona ku guhertin pêk bê waxt pêvîste. Li ev vaxte di destê medaye ku em bixvazin dikarin vî wexta gelek kurt bikin.

Gelo pêwîstiya K. K. li E:a heye an ne?. Bersîva vî pirsîyarê li cem min gelek vekirîye. Belê Komela pêwîste, lê ez bawer nakim ku bersîva hemû kurdan ev be. Tradisyona kar kirin di nav komelên demokratîk de, di nav me Kurdan de bi xurtî cî negirtîye. Heta di vî warê de ferqek di navbera her çar pêrçên Kurdistanê de heye. Mirov dikare bêje li kurdîstana başûr û rojhilat tu xebatên komelên demokratîk ên ber bi çav nebuye. Ji ber vê yekê ji kurdên van herdu beşan xwe ji karên komelayetî dur dixin. Li kurdîstana bakur kêmek be ji xebatên komelên "demokratîk" hebune. Lewra ji kurdên kurdîstana bakur xerîbê karên komelayetî nînin.

Komela kurdîstanê li Eskilstuna di sala 1985 ande ava buye. Ev 9 sala ku K.K li E:a kar dike û bi gelek karên hêja rabû ye. Lê gelo ev yeka besa an na?. Eşkereye ku di nav Komela meda (li gor salên destpêkê) pêşkevînekî gelek baş buye, . Lê, li E:a jîmara Kurdan di navbera 700-800 kesê daye, çî mixabin jîmara endamê komelê di navbera 70-80 kesê daye. Ku ji deh kurdan tenha kurdek endame. Ji vana jî tenha 10 kesan jinên xwe kirine endam(ev yeka ji

ferqekî din navbera me û Swêdîyan nîşan dide). Ev jî diyar dike ku em hêj ferq û cewazî dixine navbera jin û mêran. Divê ku hemû endamên komelê jinên xwe ji bikin endam (ev yeka bixwe yek ji norm û prensîbên demokrasîyê ye). Divê ku 120:- nê heqê endametiya salane nebe sedem (ji ber ku gelek kes ji ber vê yekê nabin endam) ji bo nebûn bi endam di nav Komelêde. Divê ku di dayîna heqê endametiya xwe da jî endam kêm terxanî nekin. Divê ku endam ji di karên komelê de berpirsîyarî yên xwe bi cî bînin. Karên komelayetî tenha bi xebatê K.K li gor dilê me nameşe. Divê ku hemû endam hewl bidin ji bo geşkirin û xurtkirina komelê û her waha rakêşandina kurdên danîştîwanê E:a bo nav kar û xebata Komelê.

Cara yekem: Divê ku pêwîstiya xebatên komelayetî di nav serê mirovên civata meda bi cî bibe û ev xerîbîya ku heye divê ji holê rabe. Ya duhem: Divê ku em pîrensîbên karê komelayetî fêr bibin. Ne li gor kêfa xwe (iro bi dilê mine ez heme, sibê ne bi dilê mine ez tuneme) li gor formên komelayetî divê ku em kar bikin. Ji ber ku gelek kes ji civat Kurd hêj rola komelên demokratîk û karên kolektîv di nav civatê de çîye? tê negihêstine. Lewra ew helwîsta ku di nav kovanê de hatîye nivîsandin distînin. Komele demokratîk li dor prensîbên demokrasîyê divê ku şekil bigrin, ne logara nexweşîyên sîyasî. Ya sêhem: Diwê di şîwey xebata komelê de hindê guhertin pêk bîn. Kesên ku xwe hildibjêrin bo K.K divê xerîbê karê komela nebin. Ya çaran: Tu rêxistên(komele) bê peywendîyên civatî pêş nakeve. Waxtê ku peywendîyên civat û rêxistinê hewdu temam kirin ew kat ew rêxistina pêş dikeve. tersê vî yekê jî dibe sedemê têkçûna rêxistinê. Ya pêncem: Karên komeleyetî û demokratîk divê nebe qurbana nexweşîyên sîyasî. Komelên demokratîk ne rêxistin û partî sîyasîne. Lewra di karên Komelayetî de tu mecburîyeteke tune ye divê ev yeka ji dilo mirov bê. Ji bo bikaranîna waxtê xwe ê vala, ji bo peywendîyên civatî, ji bo xebatên kolektîv û ji bo demokrasîya civatî baştirîn cêga komelên demokratîkin. Ev yeka divê baş bê zanîn *Firat N.*

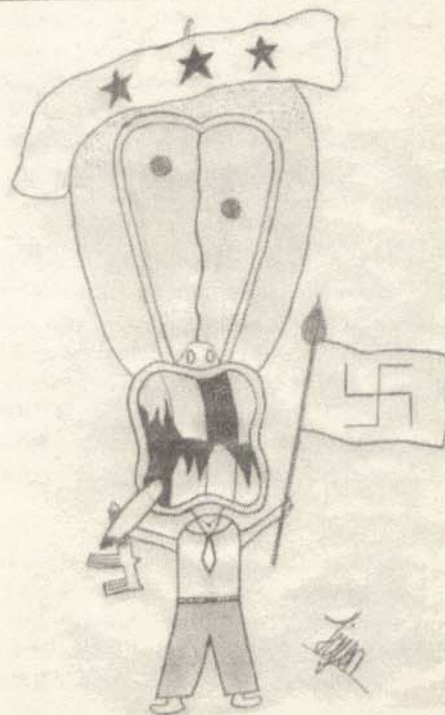

Navê min Jiyan Alkoyun'e. Ez ji Kurdîstana bakurim. Temenê min 13 sale. Ev 8 sale ku ez li Swêd dijîm, diçim dibistanê û di piley 6 an da me. Ez Kurdi, Swêdî, Tirkî û kêmekîji Inglîzi dizanim.

Ez ta nuha tenya carek çûme Kurdîstanê. Ez çûm heta Diyarbekir û Farqînê. Kurdîstan gelek germ bu, bajêr gelek mezin û qerebalix bun. Kolanên bajêran gelek qirêj bun. Pîranîya xelkê bê kar bun. Feqîrî gelek bu. Ji ber ku kar tune ye. Bi deh hezaran xelkê gundan ji tîrsa hukumeta tirk barkirine û hatine bajêran. Jiyan ji bo wan li bajêran gelek dijware. Roj tune ku çend kes bi destê dijmen ney kuştin lewra ji xelk gelek ditirse. MIT.IT.TIT di hemû bajêran kurdîstande wek dupîşkan bi xelkê wa didin. Li di gel wan hemuyan de, disan ji Kurdîstan gelek xweş bu.

Me ji Jiyan daxwaz kir ku ji bona govare me karikatorekî çê bike. Jiyan ev karikatora jêrê ji govare mera şand. Her waha me ji Jiyan pirsî çima ev wêne ne yekê din?. Jiyan ewha bersiv da û go. Eva Saddame, Saddam ne insane ew wehşe, mirovekî xwunxware. Ew şagirtê Hitlere. Wî Kurdîstanê bi çekên kîmyayî şewitand, bi hezaran zarokên Kurd bi bombên jehrî kuşt. Ew wek berazaye û leanat lê bê. Ew rureşîya ser ruyê cihanêye.

Bijî Kurdîstan! Bimre Saddam!

PÊŞGOTIN

Xwedewanên hêja!

ARARAT weşanaekê kulturîye û ji alî Komela Kurdistanê li Eskilstuna tê weşandin. Komela Kurdistanê li Eskilstuna di sala 1985 de hatîye avakirin û ev neh sale kar û xebat dike. Bi gelek karên hêja rabuye, yek ji van kara avakirina qutabxaneyekî bu, li gundê Xalekan, li Kurdistana başûr.

Ji ber hoyên abori ta nuha tu weşanek ji bal Komela meva nehatîye weşandin. Ev cara yekeme ku ev kara pêk tê. Di nav sala 1993 de me projeyek amede kir, ji bona standina alîkarîyê şand daira mihaciran. Yek ji xalên projê derxistina bultenekî bi Kurdi-Swêdi bu, ku navaroka wî di projêde hatîye dîyarkirin û ji van xalan pêk tê. Karên solidaritet, dijminatîya xerîban û rasism, problemên ciwanan (wek Narkotika û AIDS), EG û EU, hîlbijaryina giştî li Swêd, pirsên rojane û kurte nuçe. Armançekî din ji a derxistina weşanê ewe ku em Ciwanên Kurd teşvîqê nivîsandin û lêkolîna bikin, bîbin alîkar ji bo ciwanên Kurd bikaribin di peywendîyên xwe ên rojane de identîta xwe a kulturî biparêzin, û bikaribin bi vê rêya xalên mişterek di navbera xwe û hevalên xwe ên Swêdî de bibînin. Proja me ji bal daira mihaciran ve hat pejirandin û bi vî karê ji biryar dan ku alîkarî bidin projaya me.

Li gora projaya ku hatîye amadekirin di salekêde 4 jimara wê were weşandin. Lê emê hewl bidin derxin 6 jimaran. Jimara dahatû a ARARAT di meha April 94 de derdikeve. Ji bona vî karê komîteyek hatîye avakirin karê derxistina bultenê bi rêva dibe. Em ji hemû endamên Komelê û yekîtiya ciwanan daxwaz dikin alîkarîya me bikin. Her kesek çî endam çî ne endam heta, kesên ji gelên din dikarin berhemên (nivîsîn) xwe ji bona Ararat bişînin.

Redeksiyon

Försvara all människors lika värde

Fort. från sid. 1

Vi som har flytt till Sverige från förföljelse och förtryck i våra hemländer möts av den främlingsfientlighet som många vågar visa mer och mer öppet i dag.

Massmedia ger grönt ljus för fördomar att växa sig starkare genom att presentera ytliga opinionsundersökningar med felaktiga slutsatser och genom att kritiskt föra vidare lögnerna från vissa politiska partier.

Regeringens felaktiga invandrapolitik och den höga arbetslösheten särskilt bland invandrare gör att främlingsfientliga tankar kan slå rot hos människor.

I vårt demokratiska samhälle måste vi ta vara på vår rättighet att göra våra röster hörda. Vi måste protestera vid varje tillfälle när vi möter fördomar som sticker upp huvudet. Tystnaden är den som öppnar vägen för att främlingsfientlighet utvecklas. Att vi inte är tysta är den enda möjligheten att bromsa en sådan negativ utveckling.

Vi vill att det svenska samhället, nu och i framtiden, ska genomsyras av tolerans och respekt människor emellan, oavsett etniskt och nationellt ursprung. Vi vill att alla människor ska bedömas och behandlas utifrån sina egna handlingar.

Firat N.

KARÊN KOMELAYETÎ DI PÊŞKEVTINA CIVATÊ DA

Her civatekî li gora çalakî û ramanên endamên wê civatê şekil digre û pêşkevîna civatê jî, li gor vî yekê dikemile. Di nav her civatekî de gelek remanên organîzekirî û ne organîzekirî hene ku, di jîyanêde xwe nîşan didin. Yek ji erkên civata demokratîk ewe ku van ramanên ne organîzekirî, organize bike û bixwe xizmeta civatê. Ew yek bixwe yek ji sedemên pêşkevîna civatêye. Iro li cihanê gelek ferq û cewazîyên mezîna di navbera pêşkevîna civatan de heye. Hindek civat di hemû waran de gelek pêşkevîna û hindek civat ji gelek paşde mane. Mirov dikare ji bo vî yekê gelek sedeman nîşan bide. Ezê li ser yek ji van sedeman (tesîra xebatên komelên demokratîk'e di nav civatê de) bisekinim.

Swêd di nav welatên pêşkevîna de tê naskirin. Di pêşkevîna civata swêdê, Komelên demokratîk dewrekî gelek hêja listine. Xebatên komelayetî li Swêd di nav salên 1800 de dest pê kirîye. Di vî sed salê de gelek guhertin di nav komelan' de pêk hatîne û hijmara wan jî, roj bi roj zêde bûne. Li gora îstatîstîka sala 1980 an de li 223 beladîyan 40838 komelên demokratîk hebûne. Bi seden komelên din hene ku di nav îstatîskê de cî negirtine.

Di destpêkêde komelan li gor partî û rêxistinên sîyasî şekil girtine, lê di nav wext de komele zêdetir serbixwe bûne û dewrekî hêja di politîka partîyan de listine. Gelek ciwanên swêdî di nav komelên demokratîk de fêrê bi cî anîna demokrasîyê dibin. Lewra piranîya sîyasîvanên Swêd, ji nav xwebatên komeleyetî derdikevin. Karên komeleyetî li Swêd bûne bîngeha pêşkevîna jîyana kolektîv û demokratîk di nav civatê de. Iro li hemû aliyekî Swêd komelên demokratîk hene ku mesrefekî mezîna jî, ji bona çalakîyên van komelan tê kirin.

Gelo çira evqas komele? Gelo komele pêwîst an ne? gava mirov vî pirsîyara ji gelek Swêdiyan dike bersîva wan ewe: "Belê divê ku hijmara komelan hêj zêdetir bin. Hebuna komelan pêwîste, ji ber ku xebatên komeleyetî dibe bîngeha danîna civata pêşkevîna û demokratîk. Diwê ji bîra me neçe ku civata Swêd li ser esasa xebatên komelên demokratîk ava buye. Komel iro li Swêd bûne bîngeha pêşde birina demokrasîyê û jîyanek kolektîv". Li welatekî ku zêdetir ji 40000 komele hene, lê hêj daxwaza komelên zêdetir heye. Gava ku mirov vî pirsîyara ji gelek Kurda dike bersîva wan ji awha dibe: "Êh... komela çîya îja, ez naxwazim serê xwe bêşînim (divê qey komela buye çîyê ser êşanê), çî pêwîstîya Komelê heye...uvt". Du bersîvên ji yek cuda. Ji bo em bizanibin intrese ji bona kar kirin di nav komelên demokratîk de li Swêd çane?, divê ez li vir tiştêk diyar bikim wê alîkarîya me bike. Di nav sala 1992 de ez beşdarê semînarêkî bi navê "civata pir kulturî" bum. Profesorek ji Univerista Lund semînarê bi rêva dibir û got: "Ez kêfxweşim ku hijmara danîştîwanê xelkê swêd tenya 8 mijlone, li hijmara endamên komelên ku lê swêd hene 52

med visumtvång och liknande ,så kommer flyende människor hit i framtiden. Nödställda söker sig alltid nya vägar. Finns skäl för asyl har man rätt till det!

Alla vi som finns i vårt land - vi måste bygga broar till varandra!

Svenskarna måste förstå att de allra flesta av de människor som kommer hit är initiativrika, starka och hederliga människor. Invandrare måste också lära att nordbors ibland kyliga attityd inte måste bero på avståndstagande utan det oftast beror på att vi är ovana att visa känslor. Vi behöver kunskap, vi behöver lära av varandra!

Många föreningar och organisationer bedriver idag ett intensivt arbete för invandrare. Det är bra och det måste fortsätta. Alla behövs! Men den lilla människan. Du och jag? Vad gör vi? Vi utgör grunden i vårt samhälle. Vi kan göra mycket för varandra! På oss beror så mycket!

Martin Luther King "hade en dröm". Det är tid att låta drömmen bli till verklighet. Räck ut era händer - se varje person som den människa han/hon är, oavsett varifrån han/hon kommer! Acceptera aldrig nedvärderande yttrande om någon! Tala med varandra, lyssna på varandra, då kan vi förstå varandra och tillsammans få ett bra mångkulturellt samhälle. Det är dags att inse att medkänsla är en form av intelligens som innebär förståelse för andra människor. Vi måste leva upp till de förväntningar och krav som finns på Människan! Det är livsnödvändigt för samhällets överlevnad!!!

Britt-Marie Illman

Jag heter Hevi Dihoki och kommer från södra delen av Kurdistan som man kallar Kurdistan i Irak. Jag fyller 14 år den 1 augusti. Jag har en bror som heter Evraz och en syster

som heter Dakhaz. Vi är 5 stycken i familjen. Vi bor i Eskilstuna och jag går i Arbyskolan. Den här sommaren åkte jag och pappa till Kurdistan. För att alla i min familj hade träffat våra släktingar men inte jag. Jag har inte träffat mina släktingar på 9 år. Det var därför vi åkte till Kurdistan. Det var jättekul att åka tillbaka till Kurdistan. Det var som en dröm för mig. Jag hoppas att det ska bli ett fritt land på riktigt så att alla vi kan åka tillbaka till vårt land så kan alla leva med fred och frihet. Många av mina släktingar har döddats av diktator Saddams militära trupper. Jag har besökt deras gravar och detta har gjort ett jätte stort intryk i mit hjärta. Därför har jag gjort den här teckningen för tidningen Ararat så att mina Swenska kamrater ska förstå varför jag är här?.

FLYKTEN VALDE OSS

Fågeln väljer flykten. Vi valde den icke.
Flykten valde oss. Därför är vi här.
Ni som ej blev valda-men ändå frihet äger,
hjälp oss att bära den tunga flykt vi bär!

Bojan väljer foten. Vi valde att vandra.
Natten var barmhärtig. Nu är vi här.
Ni är för många, kanske den frie trygge säger.
Kan vi bli för många som vet vad frihet är?

Ingen väljer nöden. Vi valde den icke.
Den valde oss på vägen. Nu är vi här.
Ni som ej blev valda! Ni vet vad frihet väger!
Hjälp oss att bära den frihet som vi bär!

Av: Stig Dagerman

INDISK VISDOM

Dagen i dag är en märklig dag. Den är din. Dagen i går föll ur dina händer, den kan inte få annat innehåll än du redan gett den.

Dagen i morgon har du inte fått något löfte om. Men dagen i dag har du, det är det enda du kan vara säker på. Den kan du fylla med vad du vill. Använd dig av det.

I dag kan du glädja en människa. I dag kan du leva så att kanske någon i kväll kan tacka för att du finns till. Dagen i dag är en betydelsefull dag. Den är din.

Tål "den enda vägens politik" alternativ

fort. från sid 1

tänderna mot tiotusentals människor som lyssnar till sitt samvetes röst-på kontrakurs mot cynismen-i det de tagit emot de främmande som förnekas sin rörelse frihet.

När herr Carl Bild pratar vitt och brett om frihet,menar han enbart kapitalet och varor-men inte rörelsefrihet för människor.Herr statsminister,ditt frihetsbegrepp godtar vi ej.

Fru minister "Wi shall overcome" har vänt visionerna ryggen och numera " Wi shall not overcome".

"Frihetsgudinnan" i Stockholm,fru justitieministern,är så ivrig i all sin feghet att hon överlåter åt polismakten att bedriva politik.

Polisen har medvetet försökt skapa en bild av att det efter demonstrationerna den 6 november är näst intill brottsligt att vara antirasist.Detta som alibi för polisens beskydd av rasister-nassar.

Man satte in 400 kravallpoliser och 100 civilpoliser för att beskydda som i verkligheten var en vandrande hets mot folkgrupp.Nazihälsningar och talkörer i stilt med "ut med packet" präglade Sverigedemokraternas tåg.Är man beredd att skydda människorhatarnas, knarklangarnas och rånarnas "yttrandefrihet"?

När antirasister bestämt sig för att kraftfullt demonstrera mot rasister, för att tala om kungar och "kannibaler" går för,så drog polisledningen in vår tillstånd.Polisledningen skickade brev till skolor där man uppmanade elever att inte delta i den antirasistiska demonstrationen.Folk skall alltså lyda order och inskränka sin rörelsefrihet.

Vi tror oss inte vara konspirativa när vi misstänker att polisens agerande är en del av ett medvetet försök från

polisledningens sida att skrämra folk från att delta i antirasistiska samlingar.Att de stora media villigt ställer upp i denna kampanj,med artiklar som är rena blåkopior av polisrapporter, är inget att förvånas över.

Rasisterna säger till folk att ni skall vara rädda. När de så misslyckas,säger fru ministern och hennes polisledning att ni skall vara rädda. Vid det här laget vet såväl polisen som du och jag att rädda människor inte når långt för att inte säga-de duger ingenting till. Att vara rädda kan inte vara vår lott.Dessutom kräver vi frihet att bestämma över os själva,när vi behagar att utnyttja den rörelsefrihet vi har enligt lagar och förnuft.

Det värkar som om herr polismästare Eriksson och fru ministern G. Hedviks framfart har haft effekt.Tyvär gav vissa självutnämnda hjältar polisen bästa tänkbara förövändning för sitt råa agerande,när dessa "hjältar" sprang ut på fascisternas marscväg,byggde en "barikad" åt fel hål (!)och började kasta knallskott och sten på polisen.Kort därefter gav två tredjedel av dessa militanter upp.Är det möjligt att stoppa rasister på detta vis? Nej.

Samtidigt argumenterar andra antirasister för att man inte ska hålla demonstrationer mot rasisterna utan "vända dom ryggen".I detta sällskap återfinns en hel del.Om denna hållning var felaktig på 30 -talet,hur kan den vara riktig nu? Om detta är felaktig i Tyskland, hur kan det vara korrekt i Sverige? Nej detta är lika felaktigt metod som de självutnämnda hjältarnas.Fascisternas marscher är ett sätt att bygga upp självförtroendet och att förbereda sina anhängare för ny förstörelse och nya attentat.

Fascisterna utgörett akut direkt fysiskt hot mot invandrare, socialisterna, homosexuella, fackföreningsfolk, m.fl. Det är riktigt att genom blockader och massdemonstrationer stoppa fascistiska uppmarscher. När detta görs måste det ske ytterst disciplinerat och bygga på att antirasisterna vinner genom att vara mångdubbelt fler.Att detta många gånger är garanten för en fredlig utgång visades i växjö 1985,Rostock,Oslo ,30 november ifjol i Lund och i Eskilstuna i våras.

Seytican Anter

Vi måste bygga broar till varandra!

fort. från sid 1

sökt skydd här.Rasisterna sticker upp sina fula trynen och kan finna grogrund för sin absurda teori, mycket för att människorna är okunniga och rädda.Detta skapar rädsla även hos invandrarna och ibland också avståndstagande till det svenska samhället.Man segregerar sig - söker skydd i den egna gruppen. Efter att ett antal år arbetat med människor från andra kulturer och naturligtvis också mött svenskar dagligen, är min uppfattning att motsättningarna ofta grundar sig på okunnighet om "de andra".

En mängd fördomar florerar bl.a."de tar våra jobb".FEL! Fakta är att trots att invandrare ofta har gymnasieutbild-

ning, så finns de allmänt i mer okvalificerade yrken. Vidare:"de begår nästan alla brott i Sverige". FEL! År 1992 var den totala andelen av dem som lagfördes för grova brott, en femtedel av utländsk härkomst. Många av dem var ej bosatta i landet utan endast här på tillfälligt besök. "Vi släpper in fler och fler".FEL! 1977 fick 77.326 personer uppehållstillstånd. 1992 hade det minskat till 45.348 personer. Detta trots den stora gruppen asylsökande från f.d. Jugoslavien. "De kan sticka hem igen". FEL! De kan inte det - de löper stor risk för förföljelse och död, om de åker hem. Det är ju på dessa grunder de beviljats asyl i Sverige.

De som tror att Sverige inte i framtiden kommer vara ett mångkulturellt samhälle, de bär skyggglappar för ögon och förnuft. Världen idag har stora flyktingmassor - orsakerna kan vara skilda - men gemensamt är att människorna kämpar för sin överlevnad. Även om Sverige stänger gränserna

styr människors liv. Man kan endast som "djungelns lag" nämna kampen av alla mot alla i marknadskrafternas namn.

För de gamla grekerna var det goda det harmoniska, det måttfulla och så ristades det vid ingången till templet i Aten: "Allt i måtta och harmoni". En civilisation som upptäcker att ALLT måste styras efter mått och harmoni; från ekonomi till mänskliga relationer, är en bra modell av civilisation. Eller hur?

"Man kan icke två gånger stiga ned i samma flod", försäkrade oss Demokritos med önskan att bevisa att allt flyter och inget står stilla. "Allt ändras och förvandlas" tillade Herakleitos och lade grunden för atom-dialektiken och dess rörelse: expansion (utvidgning) och implosion (sprängning inåt). Tiden är inget annat än en mänsklig uppfattning och krafterna av det som komma skall spelar genljude i dess inre som framtidens dyningar.

Föreställ er att medan jag skriver dessa rader på min data-skärm så finns det, på en avlägsen plats i Indien, en bonde som brukar sin jord med en rudimentär plog av trä, som dras fram av en oxe. Både han och jag lever i samma värld, vi bägge är människor. Men även om vi existerar samtidigt, så tillhör vi olika verkligheter, olika dimensioner, olika historiska skeenden och olika sätt att uppfatta världen. På vår planet samlever, på samma gång i olika regioner, modeller eller utvecklingsnivåer, som utifrån ett europeiskt synsätt tillhör förhistorien eller semifeodalismen eller industrialismens början. Dessa nivåer blandas, påverkas och närs av de snabba förändringar som den nya teknologin i I-länderna skapar.

Vår vardag, här och nu, präglas av ett hopplöst jagande. Vi ses nästa gång!

Julio Flores

inte bara av timmar men också av minuter och sekunder. Men för en bonde i Indien, Afrika eller Latinamerika markeras tidens gång med hjälp av solens position på himmelvalvet eller stjärnornas stilla sken om natten. Med detta vill jag visa att det inte bara finns en verklighet eller ett enda gemensamt historiskt skede i världen.

Det har ingen verkan om man fördömer det "hotfulla" hos den nya teknologin. Teknologin i sig är neutral. Vad som avgör på vilket sätt den används är den mänskliga viljan, då det var vi som skapade den. Det positiva vore om vi kunde se hur vi ska sätta den nya teknologin i mänsklighetens tjänst - i dess helhet - och inte i den snåla och egoistiska individualismens tjänst. Det egoistiska tänkande som blåser kallt i världen idag har övertygat oss att det som är bra för alla är ingenting värt, samtidigt som det skapar fler behov än det tillfredställer, medan flertalet måste betala för det som förut varit gratis. Det som vi måste ändra, om vi vill leva i en värld utan facism, rasism och andra liknande delikatesser, är vårt sätt att konsumera, att vara solidariska med varandra, harmoniska med naturen och Universum och inte glömma bort att en värld utan kärlek är en död värld. Låter detta som en Utopi...? Självklart är det så! Men de vackra utopierna behövs om vi vill att livet ska ha någon mening. Dagens system föreslår en mänsklig modell som är anpassad till marknadens spelregler, den vilda konkurrensen. Vars motto är "tänk på dig själv och skit i andra". Men vi kan börja drömma om en annan mänsklig modell, en som är solidarisk, medverkande och skapande.

För drömmar kan förverkligas och om vi inte drömmer är vi dömda att leva systemets kalla och dystra mardröm.

Redaksiyon:

Firat Nemrud
Haider Hashemi
Rasit Acar
Tara Ibrahim

Postadress:

Kurdiska Föreningen
Box 14 595
630 14 Eskilstuna

Besöksadress:

Helsestrandsgatan 5 A

Tel: 016-13 12 52
PostGiro 26 52 90-7

FÖRORD

Kära läsare!

Ararat är en kulturell tidskrift som ges ut av Kurdiska föreningen i Eskilstuna. Kurdiska föreningen bildades 1985 och har haft många olika verksamheter sedan dess, bl.a. har föreningen medverkat till att bygga en skolan i Khalakan i södra delen av Kurdistan med insamlade pengar.

Däremot har föreningens ekonomi inte gjort det möjligt för oss att ge ut en tidskrift förren m.m. Under 1993 ansökte vi om en projektbidrag från statens invandrarverk för att kunna ge ut en tidskrift på kurdiska och svenska. Vår målsättning är att skriva om samhällsfrågor som internationell solidaritet, främlingsfientlighet och rasism, ADIS, Narkotika, EG/EU, valet 1994 m.m. Vi vill särskilt

iönsprirera ungdomarna att skriva och göra intervjuer och på så sätt utveckla sin förmåga att uttrycka sig.

I vår projekt ansökan har vi skrivit att vi ska ge ut fyra nummer under året, men om vi lyckas med det ska vi försöka ge ut sex nummer. Nästa nummer av Ararat beräknas komma ut i slutet av april och sedan ytterligare ett före sommaren. För arbetet med tidskriften har vi bildat en redaktionskommittén. Kommittén uppmanar alla Kurder i Eskilstuna att skriva i tidskriften. Dessutom är både svenskar och andra invandrargrupper välkomna med bidrag.

Redaktionskommitté ansvarar inte för artiklar med respektive författares namnunderskrift.

Redaktionskommittén

Ej alla A är lika med B, ibland kan det vara C

fort. från sid. 1

Dessa, och andra faktorer, hindrade honom att lösa problemet som betryckte hans liv och som han ansåg var olösligt. Han funderade ständigt över det filosofiska problemet "Vad kom först? Hönan eller ägget?"

Det sanna är att det inte finns ett "första" ägg eller den "första" hönan. Då hönan inte är en avskild art från andra djurarter, så existerar en gemensam utveckling hos allt levande på vår planet. Den moderna bio-tekniken befäster på nytt kunskapen om att vi alla har samma ursprungskälla; ur begynnelsens spad vari livet växte fram för miljoner år sedan.

Problemet består i att för hundratals år sedan var det enklare att studera livlösa organismer än att studera dessa i deras miljö och eviga nät av relationer och gemenskap, eftersom det var bekvämare att förklara det livlösa i matematiska termer än det levande. Sedan accepterades denna rutin och samma analytiska tillvägagångsätt-mekanismen tillämpades i andra vetenskaper. Både när det gäller historia och sociologi. Vi söker efter utvidgandets och utvecklingens mekanismer som om aktörerna vore livlösa materia och inte levande organismer.

Jag tror på tesen om vågformad historisk utveckling, särskild när det gäller olika folks historia. Då man börjar studera historia ser man hur olika folk föds, växer och utvecklas för att sedan, då de vitala och dynamiska impulserna avtar hamna i en tillbakagång av minimala uttryck inom ekonomin, kulturen och skapandet. Kvar blir bara en spetsgest, som hos de egyptiska mumierna, av en svunnen ära. Tills någon gång, kanske, de lämpliga konjunkturen skapas, möts och möjliggör en pånyttfödelse likt fågel Fenix ur sin aska. På så sätt kommer de framstående civilisationerna från i dag att i morgon falla in i en dimmig apati och leva vidare under skuggan av vissna lagerkransar, med guidade turer för turisterna genom bleka ruiner eller tomma

tempel vilka sedan länge guderna lämnat.

Det närmaste exemplet är det Romerska Imperiet; när Rom var världens huvudstad gick de barbariska invånarna i provinsen Britannia (i dag Storbritannien) fortfarande klädda i djurpälisar och bodde i de djupa skogarna och deras jordbruk liknade det som i dag existerar i vissa regioner av Afrika eller Latinamerika. Civilisationen skulle komma att nå dessa människor ungefär 7.000 år efter att begreppet "civiliserad" fötts mellan floderna Eufrat och Tigris.

Dagens barbarer är de som kommer att bära kunskapens och vetenskapens fackla och staka ut en riktning åt efter-släkterna. Så sätts ett spel i rörelse av gemensamma kulturella reaktioner som odlats och befruktat mänskligheten under alla tider.

Idén om den obegränsade utvecklingen har sin härkomst hos den anglosaxiska nyttomoralens filosofer. Under skuggan av deras teorier har utvecklats de så kallade "moderna tider" som innebär alla etapper av industrialismen, neokolonialismen och byggandet av det post-industriella samhället. Låt mig säga som André Gorz "en värld som förvandlats till ett planetarisk sjukhus"

Ett högteknologiskt samhälle kan utvecklas utan några som helst spår av civilisation, då tolerans och respekt saknas, eller, om uppfattningen om ett gemensamt mål lysar med sin frånvaro. I de klassiska kulturen var det yttersta målet att nå skönheten i dess mest omfattande storhet. Om detta saknas (ett mål) då kommer skillnaden att vara ungefär som den som finns mellan ett konstverk och ett hantverk.

Vår tids tragedi består i att den klassiska Homo Sapiens (den kloka människan) har mördats av Homo Aeconomicus (den ekonomiska

människan) och för den sistnämnda är allt som uppfyller en funktion bra, och allt som kan mätas i pengar bättre! T.ex. en maskin, en bil eller atombomben. På samma sätt värderar Homo Aeconomicus mänskliga relationer i termer av vinst och konkurrens och med vilka "djungelns lag"

ARARAT

Utgivare: Kurdiska Föreningen i Eskilstuna

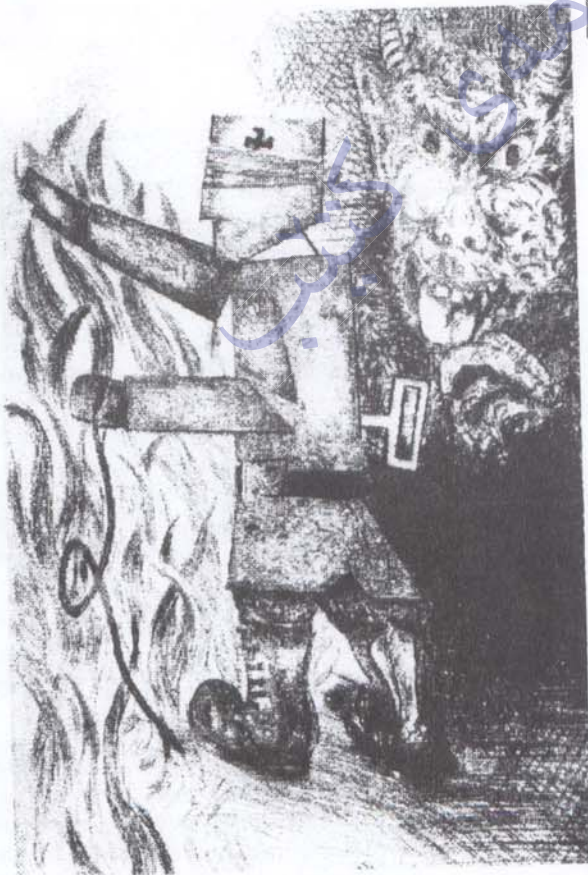
Januari / Februari 1994 Nummer 1

FÖRSVARA ALLA MÄNNISKORS LIKA VÄRDE

30 november 1993 hölls ett möte vid Fristadstorget för att protestera mot främlingsfientlighet och rasism. Som representant för invandrarföreningarna i Eskilstuna höll Kurdiska föreningen följande tal:

Vi som har samlats här vill försvara alla människors lika värde oavsett färg, nationalitet och bakgrund. Vi vill protestera mot det kaos som olika rasistiska organisationer försöker skapa i vårt samhälle. Våldsdåd och terrorhandlingar mot invandrare dyker upp när som helst och var som helst. Detta kaos gör att människor blir oroliga och rädda för framtiden. Rädslan tar sig uttryck i främlingsfientlighet, rop på mer lag och ordning och flera poliser.

se sid. 6

EJ ALLA A ÄR LIKA MED B, IBLAND KAN DET VARA C

En av de tidigare invandran i Sverige var den franske filosofen Cartesius som levde vid drottning Christinas hov på 1600-talet. Enligt dåtidens krönikor sägs det att Cartesius klagade över kylan och fuktigheten i Stockholm, och över Drottning Christinas lite "exotiska" vanor, vilka fick honom att stiga ur bädden när stjärnorna fortfarande lyste på himlen, vars filosofiflektioner begynte klockan fem på morgonen i en kall och mörk sal i kungliga slottet.

se sid. 2

TÅL "DEN ENDA VÄGENS POLITIK" ALTERNATIV

Vid den här tiden på året uttrycker folk sitt missnöje med vädret: det är kallt, ruggigt och mörkt. Nu har snön kommit, det är ljusare och människor har börjat tända sina ljus för att trotsa mörkret.

Sista dagen denna novembermånad hade tiotusen människor bestämt sig för att gå med lyktor på de gator som statsmakten vill förmörka. Isin iver gör sig staten ovän med kurder, tränger sig på människor av kött och blod och visar

se sid. 4

VI MÅSTE BYGGA BROAR TILL VARANDRA!

Människa - Homo Sapiens, det mest intelligenta däggjuret på Moder Jord. Är det så? Stämmer detta? I många delar av världen har maktens herrar förirrat sig bort från allt vad mänskliga värderingar står för. Resultatet känner vi alla. Död, förintelse, sorg. Miljontals människor på flykt.

Vi måste också se vad som sker i vårt eget land. Fördomar och främlingskap frodas och riktas emot de människor som

se sid 4